

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi elintarviketuotteiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Valtiovarainministeriölle ehdotetaan annettavaksi valtuus saada muuttaa valmistevero- ja hinnanerokorvausmääriä silloin, kun elintarviketuotteiden valmisteverosta annetun lain alaisten tuotteiden raaka-ainekoostumus tai niiden valmistukseen käytettyjen raaka-aineiden hinnat

ovat muuttuneet. Samalla verotaulukkoon ehdotetaan tehtäviksi eräitä muutoksia.

Esitys liittyy vuoden 1986 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu saattaa voimaan vuoden 1986 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Valmisteveromäärien muuttaminen valtiovarainministeriön päätöksellä

Elintarviketuotteiden valmisteverosta annetun lain (869/79) verotaulukkoon kuuluu yli 180 tuoteryhmää. Kunkin tuoteryhmän vero on määrätty kyseiseen tuoteryhmään kuuluvien tuotteiden valmistukseen keskimäärin käytettyjen maatalousperäisten raaka-aineiden määrän (keskimääräisresepti) ja niiden kotimarkkinahinnan ja maailmanmarkkinahinnan välisen eron perusteella. Kun laissa mainittujen veromäärien perustana olevien kotimarkkinahintojen ja maailmanmarkkinahintojen välinen ero muuttuu, voi valtiovarainministeriö lain 5 §:ssä olevan säännöksen nojalla tullihallituksen esityksestä muuttaa tuotteiden veromäärää raaka-aineiden hinnaneron muutosta vastaavasti. Hinnanerot on laskettu pääasiassa kotimaisten ohjetukkuhintojen ja maailmanmarkkinahintatietojen perusteella.

Jos tuotteiden raaka-ainekoostumuksessa tapahtuu muutoksia, ei valtiovarainministeriö voi nykyisen käytännön mukaan muuttaa veromää-

riä, vaan tällaisten muutosten huomioon ottamisen on katsottu edellyttävän lain muuttamista. Samoin raaka-aineiden hinnaneron määräytymisperusteen muuttamisen on katsottu edellyttävän lain muuttamista.

Nykyinen käytäntö on osoittautunut liian jäykäksi, mikä on johtanut siihen, että valmisteveromäärät ja tuotteista suoritettavat hinnanerokorvaukset eivät aina vastaa kyseisten tuotteiden raaka-aineiden todellista hinnaneroa.

Menettelyä voitaisiin tehdä joustavammaksi, jos valtiovarainministeriöllä olisi oikeus muuttaa tullihallituksen esityksestä valmisteveroa myös silloin, kun jonkin tuoteryhmän raaka-ainekoostumus on muuttunut tai raaka-aineiden hinnaneron määräytymisperusteet eivät enää vastaa todellista hinnaneroa. Muiden muutosten, kuten esimerkiksi lain piiriin aikaisemmin kuulumattoman tuotteen sisällyttäminen verotaulukkoon, tulisi kuitenkin edelleen edellyttää lain muuttamista ja siten eduskunnan hyväksymistä.

Valtiovarainministeriön valtuuksien lisääminen edellä mainitulla tavalla edellyttää lain 5 §:n muuttamista siten, että valtiovarainministeriö voisi ottaa raaka-ainehintojen muutosten ohella huomioon myös tuoteryhmän raaka-ainekoostu-

muksessa tapahtuneet muutokset. Vastaava säännös sisältyy ravintorasvaverosta annetun lain (879/79) 11 §:ään.

Edellä sanotun perusteella ehdotetaan, että elintarviketuotteiden valmisteverosta annetun lain 5 §:ään lisätään säännös, jonka nojalla valtiovarainministeriöllä olisi tullihallituksen esityksestä oikeus muuttaa valmisteveroa, jos verotaulukossa mainitun tuoteryhmän raaka-ainekoostumuksessa on tapahtunut muutos tai jos raaka-aineiden hinnaneron laskemisessa käytettäviä hintaperusteita olisi muutettava.

1.2. Verotaulukon muuttaminen

Suomessa on tarkoitus alkaa valmistaa lihakeittovalmistetta, joka sisältää kuivattua lihaa. Pääosa tuotannosta vietäisiin maasta. Jotta tuote olisi kilpailukykyinen vientimarkkinoilla, olisi sen valmistukseen käytettävä naudanliha ja muut maatalousperäiset raaka-aineet alennettava hinnaltaan maailmanmarkkinahintatasolle. Vastaavasti näitä tuotteita maahan tuotaessa olisi niistä kannettava valmisteveroa, joka nostaa maatalousperäisten raaka-aineiden hinnat kotimaiselle hintatasolle.

Edellä sanotun perusteella ehdotetaan, että verotaulukkoon lisätään tällaisille lihakeittovalmisteille uusi tuoteryhmä 117 a, jonka valmistevero ja hinnanerokorvaus määräytyisivät tuotteen valmistukseen käytetyn naudanlihan, perunajauhon ja vehnäjäuhon kotimarkkinahinnan ja maailmanmarkkinahinnan välisen eron perusteella.

Naudan lihasta valmistetut makkarasäilykkeet (tuoteryhmä 15 b.) ja naudan lavasta ja etuselästä valmistetut säilykkeet (tuoteryhmä 17 c.) ehdotetaan otettaviksi uusina tuoteryhminä verotaulukkoon. Valmistevero ja hinnanerokorvaus on määrätty naudanlihan kotimarkkinahinnan ja maailmanmarkkinahinnan eron suuruiseksi. Lisäksi nimikkeeseen 02.06 kuuluvien kylmäsavuvalmisteiden, nimikkeeseen 21.07 kuuluvien kemikaalien ja ravintoaineiden seosten sekä nimikkeeseen 22.09 kuuluvien ns. tiivistettyjen ekstraktien määritelmiä ehdotetaan täsmennettäväksi. Ns. letkuravintovalmisteiden verotuskohtelua ehdotetaan muutettavaksi siten, että raaka-aineiden hinnanerot tulisivat otetuiksi huomioon.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Valtiovarainministeriön valtuuksien muuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä valtiontaloudellisia vaikutuksia.

Lihakeittovalmisteiden ja makkarasäilykkeiden valmisteveron ja hinnanerokorvauksen muutos edistää erityisesti näiden tuotteiden vientiä. Momentilta 28.37.40 (Eräiden valmisteverolakien mukaiset hinnanerokorvaukset) suoritettavien hinnanerokorvausmenojen on arvioitu kasvavan vuodessa noin 20 miljoonalla markalla. Tästä määrästä noin 17 miljoonaa markkaa tulisi naudanlihan osalle. Tämä otettaisiin huomioon laskettaessa maatalouden osuutta lihan vientikutannuksista.

Lihakeittovalmisteista ja letkuravintovalmisteista kannettavan valmisteveron tuoton arvioidaan kasvavan noin 1 miljoonalla markalla. Muilla ehdotetuilla muutoksilla ei arvioida olevan sanottavaa valtiontaloudellista vaikutusta. Elintarviketuotteiden valmisteveroa arvioidaan kertyvän vuonna 1986 noin 115 miljoonaa markkaa. Valmisteverolakien mukaisiin hinnanerokorvauksiin on varattu 560 miljoonaa markkaa.

3. Säättämisjärjestys

Elintarviketuotteiden valmisteverosta annetun lain 5 §:ään ehdotettu lisäys valtiovarainministeriön oikeudesta muuttaa veromääriä ei edellyttäne valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädettyä menettelyä, sillä ministeriön valtuus on tarkoin rajattu ja sen tulee perustua raaka-ainehintojen tai tuoteryhmän raaka-ainekoostumuksessa tapahtuneisiin tosiasiallisiin muutoksiin. Verotaulukkoon ehdotettu muutos edellyttää esityksen käsittelemistä verolain säättämisjärjestyksessä.

4. Voimaantulo

Esitys liittyy vuoden 1986 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitus saattaa voimaan vuoden 1986 alusta.

Edellä sanotun perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki**elintarviketuotteiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan elintarviketuotteiden valmisteverosta 7 päivänä joulukuuta 1979 annetun lain (868/79) 5 §:n 1 momentti ja lain liitteenä olevaa verotaulukkoa, näistä verotaulukkoa sellaisena kuin se on 23 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1015/82), seuraavasti:

5 §

Milloin jonkin verotaulukossa mainitun tuotteen raaka-aineiden kotimaisen hinnan ja maailmanmarkkinahinnan erotus on vertailuaikana olevan vuosineljänneksen tai valtiovarainministeriön määräämän muun vastaavanpituisen vertailuajan kahden ensimmäisen kuukauden ja kolmannen kuukauden 1—10 päivän aikana ollut korkeampi tai alempi kuin verotaulukossa mainittu vero, valtiovarainministeriö voi tullihalli-

tuksen esityksestä muuttaa vastaavasti veromäärää vertailuaikaa seuraavan kalenterikuukauden alusta. Ministeriöllä on sama oikeus, milloin tuoteryhmän raaka-aineiden keskinäisissä suhteissa tai raaka-aineiden hintaperusteissa on tapahtunut muutos.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 1985

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Pekka Vennamo*

VEROTAULUKKO

Tullitariffin nimike	Tuote	Tuote- ryhmä	Elintarvike- tuotteiden valmistevero mk/kg nettopainosta
02.06:sta	Liha ja muut syötävät eläimenosat (ei kuitenkaan siipikarjan maksa), suolatut, suolavedessä, kuivarut tai savustetut: — kylmäsavuvalmisteet, vähintään 90 % lihaa sisältävät: — — savustettu alle + 30°C:n lämpötilassa vähintään viiden vuorokauden ajan:		
16.01	Makkara ja sen kaltaiset lihasta, eläimenosista tai verestä valmistetut tuotteet: — muut: — — naudanlihasta valmistettu makkara ilmatiiiviisti suljetussa astiassa ..	15 b.	9,91
16.02	Muut lihasta tai eläimenosista valmistetut tuotteet ja säilykkeet: — lihasäilykkeet, vähintään 80 % lihaa sisältävät: — — sian kinkusta .. — — sian lavasta tai niskasta .. — — naudan paistista .. — — naudan lavasta tai etuselästä ..	16 17. 17 a. 17 b. 17 c.	7,83 21,94 16,68 36,11 33,32
21.05	Keitot ja liemet, nestemäiset, jähmeät tai jauheena; homogenisoidut ravintovalmisteseokset: — keitot ja liemet: — — lihaa tai eläimenosia sisältävät: — — — — vähintään 10 % lihaa tai eläimenosia sisältävät: — — — — — kuivakeittoainekset, vähintään 10 % kuivattua naudanlihaa sisältävät .. — — — — — muut ..	117 a. 118.	15,69 4,19
21.07:stä	Ravintovalmisteet, muualle kuulumattomat: — muut kuin maitopohjaiset kemikalien ja ravintoaineiden seokset, jollaisia käytetään leipomatuotteiden valmistukseen .. — sairaalakäyttöön tarkoitettujen nestemäisten letkuravintovalmisteet .. — muut: — — maitojauhetta, herajauhetta, maitosokeria, maitorasvaa, kaseiinia tai kaseinaatteja sisältävät valmisteet (ei kuitenkaan juustofondue):	142. 142 a.	1,33 2,08
22.09:stä	Etyylialkoholi (nimikkeeseen 22.08 kuulumaton); liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat; alkoholipitoiset valmisteet (ns. tiivistetyt ekstraktit) juomien valmistusta varten: — lisättyä sokeria sisältävät alkoholipitoiset valmisteet (ns. tiivistetyt ekstraktit) juomien valmistusta varten ..	157.	1,47 mk/l

Laki

elintarviketuotteiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan elintarviketuotteiden valmisteverosta 7 päivänä joulukuuta 1979 annetun lain (868/79) 5 §:n 1 momentti ja lain liitteenä olevaa verotaulukkoa, näistä verotaulukkoa sellaisena kuin se on 23 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1015/82), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

Milloin jonkin verotaulukossa mainitun tuotteen raaka-aineiden kotimaisen hinnan ja maailmanmarkkinahinnan erotus on vertailuajana olevan vuosineljänneksen tai valtiovarainministeriön määräämän muun vastaavanpituisen vertailuajan kahden ensimmäisen kuukauden ja kolmannen kuukauden 1 — 10 päivän aikana ollut korkeampi tai alempi kuin verotaulukossa mainittu vero, valtiovarainministeriö voi tullihallituksen esityksestä muuttaa vastaavasti kyseistä veromäärää vertailuajaa seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Milloin jonkin verotaulukossa mainitun tuotteen raaka-aineiden kotimaisen hinnan ja maailmanmarkkinahinnan erotus on vertailuajana olevan vuosineljänneksen tai valtiovarainministeriön määräämän muun vastaavanpituisen vertailuajan kahden ensimmäisen kuukauden ja kolmannen kuukauden 1 — 10 päivän aikana ollut korkeampi tai alempi kuin verotaulukossa mainittu vero, valtiovarainministeriö voi tullihallituksen esityksestä muuttaa vastaavasti veromäärää vertailuajaa seuraavan kalenterikuukauden alusta. *Ministeriöllä on sama oikeus milloin tuoteryhmän raaka-aineiden keskinäisissä suhteissa tai raaka-aineiden hintaperusteissa on tapahtunut muutos.*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

Voimassa oleva laki

VEROTAULUKKO

Tullitariffin nimike	Tuote	Tuote- ryhmä	Elintarvike- tuotteiden valmistevero mk/kg nettopainosta
02.06:stä	Liha ja muut syötävät eläimenosat (ei kuitenkaan siipikarjan maksa), suolatut, suolavedessä, kuivatut tai savustetut: — kylmäsavuvalmisteet, vähintään 90 % lihaa sisältävät <i>eivät kuitenkaan hevosen lihasta valmistetut</i>): — — valmistettu alle + 30°C:n lämpötilassa:		
16.01	Makkara ja sen kaltaiset lihasta, eläimenosista tai verestä valmistetut tuotteet: ----- — — — — — muut	15 a. 16.	14,24 7,83
16.02	Muut lihasta tai eläimenosista valmistetut tuotteet ja säilykkeet: — lihasäilykkeet, vähintään 60 % lihaa sekä yhteensä vähintään 80 % lihaa ja eläimenosia sisältävät: — — sian kinkusta	17. 17 a. 17 b.	21,94 16,68 38,69
21.05	Keitot ja liemet, nestemäiset, jähmeät tai jauheena; homogenisoidut ravintovalmisteseokset: ----- — — — — — alle 10 % lihaa tai eläimenosia sisältävät: — — — — — alle 10 % lihaa tai eläimenosia sisältävät	117. 118.	2,33 4,19
21.07:stä	Ravintovalmisteet, muualle kuulumattomat: ----- — muut kuin maitopohjaiset kemikalien ja ravintoaineiden seokset, joita käytetään leipomatuotteiden valmistukseen	142.	1,33
22.09:stä	Etyylialkoholi (nimikkeeseen 22.08 kuulumaton); liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat; alkoholipitoiset valmisteet (ns. tiivistetyt ekstraktit) juomien valmistusta varten: ----- — alkoholipitoiset valmisteet (ns. tiivistetyt ekstraktit) juomien valmistusta varten	157.	1,47 mk/l

Ehdotus

VEROTAULUKKO

Tullitariffin nimike	Tuote	Tuote- ryhmä	Elintarvike- tuotteiden valmistevero mk/kg nettopainosta
02.06:stä	Liha ja muut syötävät eläimenosat (ei kuitenkaan siipikarjan maksa), suolatut, suolavedessä, kuivatut tai savustetut: — kylmäsavuvalmisteet, vähintään 90 % lihaa sisältävät: — — savustettu alle + 30°C:n lämpötilassa vähintään viiden vuorokauden ajan:		
16.01	Makkara ja sen kaltaiset lihasta, eläimenosista tai verestä valmistetut tuotteet: — muut: — — <i>naudanlihasta valmistettu makkara ilmatiiviisti suljetussa astiassa</i> ..	15 b.	9,91
16.02	Muut lihasta tai eläimenosista valmistetut tuotteet ja säilykkeet: — lihasäilykkeet, vähintään 80 % lihaa sisältävät: — — sian kinkusta .. — — sian lavasta tai niskasta .. — — <i>naudan paistista</i> .. — — <i>naudan lavasta tai etuselästä</i> ..	16. 17. 17 a. 17 b. 17 c.	7,83 21,94 16,68 36,11 33,32
21.05	Keitot ja liemet, nestemäiset, jähmeät tai jauheena; homogenisoidut ravintovalmisteseokset: — keitot ja liemet: — — lihaa tai eläimenosia sisältävät: — — — — vähintään 10 % lihaa tai eläimenosia sisältävät: — — — — — <i>kuivakeittoaineet, vähintään 10 % kuivattua naudanlihaa sisältävät</i> .. — — — — — muut ..	117 a. 118.	15,69 4,19
21.07:stä	Ravintovalmisteet, muualle kuulumattomat: — muut kuin maitopohjaiset kemikalien ja ravintoaineiden seokset, jollaisia käytetään leipomatuotteiden valmistukseen .. — sairaalakäyttöön tarkoitettuja nestemäisiä letkuravintovalmisteet .. — muut: — — maitojauhetta, herajauhetta, maitosokeria, maitorasvaa, kaseiinia tai kaseinaatteja sisältävät valmisteet (ei kuitenkaan juustofondue):	142. 142 a.	1,33 2,08
22.09:stä	Etyylialkoholi (nimikkeeseen 22.08 kuulumaton); liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat; alkoholipitoiset valmisteet (ns. tiivistetyt ekstraktit) juomien valmistusta varten: — <i>lisättyä sokeria sisältävät</i> alkoholipitoiset valmisteet (ns. tiivistetyt ekstraktit) juomien valmistusta varten ..	157.	1,47 mk/l

